

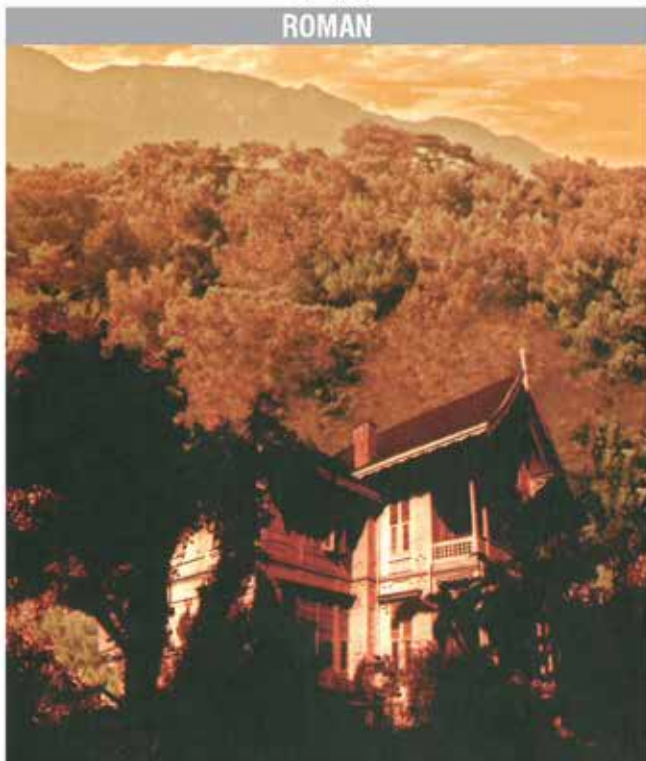
2006 YUNUS NADİ ROMAN ÖDÜLÜ

YİĞİT OKUR

DENİZ TAŞLARI

♥
CAN

ROMAN

7.
BASKI

Yiğit Okur
DENİZ TAŞLARI

2006 YUNUS NADİ ROMAN ÖDÜLÜ

© 2005, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ekim 2005
 2. basım: Ekim 2005
 3. basım: Ağustos 2006
 4. basım: Eylül 2006
 5. basım: Şubat 2008
 6. basım: Şubat 2008
 7. basım: Şubat 2016, İstanbul
- Bu kitabın 7. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına Hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Erkal Yavi
Kapak düzeni: Semih Özcan

Kapak baskı: Azra Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2
Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası
Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş
Merkezi, Bağcılar, İstanbul
Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-0548-9

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

Yiğit Okur
DENİZ TAŞLARI

2006 YUNUS NADİ ROMAN ÖDÜLÜ

ROMAN

CAN YAYINLARI

**YİĞİT OKUR'UN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
ÖTEKİ KİTAPLARI**

- HULKİ BEY VE ARKADAŞLARI / roman
TOPAL VİKTOR'UN ANILARI / roman
O ZAMAN KİM SÖYLEYECEK ŞARKILARI / 2003 Haldun Taner Öykü Ödülü
PIYANO / roman
GÜVERCİNLER / roman
BÜYÜCÜ / roman
TUTUKLANACAKLAR LİSTESİ / öykü
PİÇ OSMAN'IN PABUÇLARI / roman
SIFIRLAMAK / roman
TİR KAMYONLARI / öykü
YAZAMADIĞIM ROMANIN ÖYKÜSÜ / roman
BURALARDAN GEÇERKEN / anı

**Yiğit Okur, öykü ve romanlarının telif haklarını
Galatasaray Eğitim Vakfı'na bağışlamıştır.**

Yiğit Okur, Orta ve lise öğrenimini Galatasaray Lisesi'nde tamamladı. 50'li yıllarda, *Varlık*, *Yenilik*, *Mavi* dergilerinde şiirleri yayımlandı; aynı dönemde, Ugo Betti, Jean Cocteau, Herman Wook, André Maurois'dan roman, oyun çevirileri yaptı; *Yeni Sabah*, *Vatan* gazetelerinde tiyatro eleştirileri yayımlandı. Cep Tiyatrosu'nun kurucularından olan Okur, bir süre sahneye çıktı. Hukuk öğrenimini sürdürmek için 1958'de Cenevre'ye giden Okur'un, birincilikle bitirdiği fakültede tamamladığı doktora tezi, Cenevre Üniversitesi Hukuk Ödülü'ne layık görüldü. 1965'te yurda dönen Okur, aile geleneğini sürdürerek avukatlığa başladı. Bu süreçte çeşitli gazete ve dergilerde, söyleşi ve mesleki makalelerle yetindi. Yaklaşık kırk yıl süren sessizlikten sonra Yiğit Okur, *Hulki Bey ve Arkadaşları* adlı romanıyla yeniden yazın dünyasına döndü. *O Zaman Kim Söyleyecek Şarkıları* adlı öykü kitabıyla 2003 Haldun Taner Öykü Ödülü'nü ve *Deniz Taşları* romanıyla 2006 Yunus Nadi Roman Ödülü'nü aldı. Yazar, 2016 yılında aramızda ayrıldı.

BÖLÜMLER

Gençlik Yıllarımızın Bilinen Şeyleri

- Yaşam Üç Perdelik Bir Oyundu 11
- Tarih miydi İnsanlığı Şaşırtan? 39
- Kâhya Abdülrahim Efendi'nin Sırları..... 59
- Linda'nın İntikamı 118
- Medicomat İnc..... 150

Orta Yaşımızın Bilinen Şeyleri

- Zart Zurt Kâzım Bey'in Halleri..... 165
- İngiliz Limanı'nda Bir İngiliz..... 183
- Seher Gün Han 203
- Çukurcuma'dan Asmalımescit'e Kalomira'nın
Tuhaf Öyküsü 260
- Maykıl'ın Evinde Geçen Yıllar 290
- Seher Gün Han'ın Sonrası 315
- Ufuk Yüzbaşı 350
- Beklenmedik Bir Nikâh 376
- Câvit Bey'in 'Bey' Olma Çabaları 388
- Aygül Abla ve Ayın Gülü 445

Ne Olduğunu Sormaktan Çekindiğimiz Issızlık

- Cerahat Gözlü Nuriş'in Kehâneti..... 461
- Cinnet..... 483
- Sahildeki Meçhûl Kadın..... 503
- Cenaze..... 527
- Deniz Taşları 551

BİRİNCİ BÖLÜM

GENÇLİK YILLARIMIZIN
BİLİNEREN ŞEYLERİ

Yaşam Üç Perdelik Bir Oyundu

Sarıyer'deki ahşap konak ünlüydü.

İmparatorluk döneminde birbirini izleyen dört kuşak bu konakta yaşamıştı. Cumhuriyet döneminde üç kuşak...

Yedi kuşağa yayılan konak sâkinlerinin pek çoğu, konakta doğmuş, pek çoğu konakta ölmüştü.

Doğdukları odalarla öldükleri odalar değişikti.

Kırk odası olduğu söylentisi vardı. Kuşaktan kuşağa miras yoluyla değişen sahiplerin odaları sayıp saymadığı bilinmez.

Hem İmparatorluk döneminde, hem Cumhuriyet döneminde konağın konukları arasında uluslararası üne, ulusal etkinliğe, ulusal erke sahip kişiler gelip geçmişti.

Örneğin Atatürk bunlardan biriydi. Konağın ikinci katında yirmi dört kişilik sofranın başında otururken, konağın kapısında, ellerinde meşaleler, yüzlerce Sarıyerli hep bir ağızdan bağırıyordu:

— Ya ya ya... Şa şa şa... Gazi Paşa çok yaşa!..

Atatürk'ü ağırlayan ünlü ev sahibi kıvranarak mırıldanmıştı:

— Paşa Hazretleri, dışarıda sizi sesleyen ahaliye birkaç söz söylemeyi acaba uygun bulurlar mı?

O temmuz gecesi, Atatürk, ahşap konağın balkonuna çıktı. Kapıya birikmiş yüzlerce Sarıyerli, gönülden alkışlamaya başlamıştı. 'Yaşaaa Gazi Paşa!'

Atatürk, sonradan tarihe geçecek sözlerinden birini o gece söylemişti:

— Sevgili vatandaşlarım, önemli olan beni her zaman, her yerde görmeyiz değildir.. Önemli olan, fikirlerime inanmanızdır.. Önemli olan, inancınızı elden ele, kuşaktan kuşağa taşımanızdır.

Konağın arka tarafı, dönümlere yayılan bir koruluktu. Yoğun bir loşluğu vardı. Sırtını dayadığı kayalıklardan sızan kaynak suları çeşmelerde birikir, açık bırakılan musluklardan sebil olurdu.

Koruya çıkmak ya da aşağıda çeşmelerde güğümlerini doldurmak, yalaklarına ilişip çene çalmak Sarıyerlilere serbestti. Su dağıtmayı sevip sayan eski kuşaklar, yaz sonları, Sarıyer'in yoksul ailelerinin çocuklarını, korunun çukurlu kuyusu çevresindeki düzlükte sünnet ettirirlerdi. Her birine üç-beş çocuk sığacak yataklar kurulurdu. Tef, dümbelek, zurna eşliğinde bir yaygaradır giderdi: *'Yumurtanın sarısı / Gitti çükün yarısı.'* Hokkabaz gelirdi, çengi gelirdi, dallardan sallanan fenerlerin ışığında, sünnet, düğüne dönüşürdü: Vur patlasın, çal oynasın...

Usta ellerin kestiği sünnet derileri, bereket getirsin diye, kazılan çukura gömülürdü. Bu işlem yapılırken, imam efendi dua eder, sonra sünnetçilerle rakı içerdi.

Ramazanlarda her akşam konağın arka kapısından iftar yemekleri dağıtılırdı.

Konağın çocukları, yüzer okkalık Habeş dadıların gözetiminde, korunun düzlüğünde, mahallenin çocuklarıyla oynardı.

Birbirini izleyen kuşaklarda aile içinden kadılar, mutasarrıflar, müderrisler çıktı. Meşrutiyet'te mebuslar, sefirler...

Teokratik devlet düzeninin korumacı çatısı altında aile hem iktidara sahip olmuş, hem büyük servet içinde yaşamayı sürdürmüştü.

Aile içi düzen monarşikti. Birçok kadının arasında bir tane en büyük kadın vardı. Herkes onun gözüne, sözüne bakardı. En büyük kadının da gözüne, sözüne baktığı, birçok erkeğin arasında bir tane en büyük erkek vardı. En

büyük olmak için bunların, çocuk yaşında başlayıp kırk odalı konağın kідem basamaklarını yıllar boyu tırmanmaları gerekirdi.

Monarşik düzen, Cumhuriyet'le birlikte çözülmeye başladı. Kırk odalı konakta konfedere kantonlar halinde yaşayan aile birimleri kabile düzenine başkaldırmışlardı. Ufak siteler halinde, şehrin içine yerleşmeye başladılar. Şişli, Nişantaşı, Maçka... Bir kısmı devrimlerin coşkusuyla Ankara'ya yerleşti. Önemli bir kesim Orta Avrupa'ya, Güney Avrupa'ya, Batı Avrupa'ya göç etti. Atlantik'i geçenler azdı ama ta Santa-Barbara'ya kadar gidip orada mesken tutanlar da oldu.

Cumhuriyet'in üçüncü kuşağında konak boşalmıştı.
Kalanlar iki kişiydi.
Nazan Hanım'la kocası.
İki kişiye hizmet edenlerin sayısı yediydi.
Toplam dokuz kişi.
Kırk odalı konakta dokuz kişi...
Issızlıktı.

Tarık, Robert Kolej'in son sınıfında 'Senior'daydı. Lisenin en yakışıklısı oydu. Sporcuydu. Ama futbolcu değil. Tutkusu deniz sporlarıydı. O dönemler, yakamozlu, efsunlu bir suyken Boğaz, bir kıyıdan öbür kıyıya yüzerek geçmek, her yıl yapılan geleneksel yarıştı. Boğaz'ın elverişli yerinden suya kızılı erkekli dalarlardı. Tarık birinciliği kimseye kaptırmazdı.

Bir gün kolejin jeoloji laboratuvarındaki camlı dolapta irili ufaklı renkli taşlar gördü. Minik etiketlerde taşların hangi tarihlerde, hangi denizlerden çıkartıldığı yazılıydı. Aralarında bin yıllık olanları vardı. Hepsi rengârenkti.

Deniz taşlarıydı.

İçini heyecan sardı. Bu heyecan, sonraları tutkuya

dönüşecek, giderek takıntı haline gelecekti.

İlk fırsatta kendine bir dalgıç elbisesi edindi.

Nazan, Arnavutköy Kız Koleji'nin 'Softmore' sınıfındaydı. On yedisine yeni basmıştı, ama vücudu erken gelişmişti. Saçları açık kumral, gözleri lácivertti. Teni kayısı. Sınıf birincisiydi. Öbür kızlar gibi carcar değildi. Az konuşur çok dinlerdi.

O da birçok kız-erkek kolejli gibi yılda bir, Boğaz'ı yüzerrek geçenlerdendi.

Tarık gibi birinci olamazdı, ama nal toplayanlardan da değildi. Çoğu kızı, oğlanı ardında bırakır, ellerini karşı kıyıda ki rıhtımın kangallarına attığında ya dördüncü ya beşinci gelirdi.

Karşı kıyıda bekleyenlerin tuttukları havlulardan birini kapar, gözleriyle Tarık'ı arardı.

— Şampiyona yardım edebilir miyim?

Havlusuyla Tarık'ı kurularardı. Tarık da kendi havlusuyla Nazan'ın vücudunu kurularardı.

Haziran başı geldi. Okullar tatile girecek. *Spor Günü*, tarihi kurumun geleneklerindendi. *Kral* seçilecek. Çeşitli oylamalardan sonra Boksör Nihat yılın Kralı seçildi. Prenslerini kendi seçecekti. Tarık'la Mesut'u seçti. Tarık yüzme şampiyonuydu, Mesut eskrim.

Tarık seçime hem itiraz, hem isyan etti:

— Bu ayıdan Kral olur mu? Ringin dışında önüne geleni yumruklayan adam, hem adam değildir, hem sporcu değildir.

Nihat da iyi yüzücüydü, ama hiç birinci olamamış, Tarık'ı geçememişti.

Tarık, Nihat tarafından prens seçilmiş olmayı kendine yediremiyordu. Önce reddetti. Geleneklere karşı koyamayacağı için isteksiz, törene katıldı.

Boksör Nihat orta sıkletti. Yetenekli bir boksördü. Genç yaşta birkaç kupa almıştı. Bütün amacı Millî olmaktı. Sıra

dışı yeteneğine rağmen Millî olamadı. Çünkü yapmadılar. Nihat'ın bir kusuru vardı. Çabuk sinirleniyor, sinirlenince karşısındakine yumruğu basıyordu. Kaş, göz, çene dinlemiyordu. Federasyon birkaç kez ceza verdi. Okul dışında çıkarıldığı olaylardan ötürü, birkaç kez geceyi Arnavutköy Karakolu'nda geçirmek zorunda kaldı.

Ama o haziran başı onun günüydü. Okullular onu Kral seçmişlerdi. Yılın Kralı oydu. Tören salonunda boks stepleri yapıyor, hafif sıçramalarla kendi ekseninde dönüyor, boşluğa yumruklar atıyor, dönüp gardını alıyordu. Sonra bir aparat, bir kroşe...

Prensleri de geldi. Nihat'ın sağına Tarık geçti. Soluna Mesut. Lâkabı 'Çarpık'tı. Flöreysi yamuk tuttuğu için Çarpık Mesut derlerdi. Hayatı lâkabına yansdı. Hep çarpık, yamuk işler yaptı.

Tören başlayacak, ama Nihat yerinde duramıyordu. Döndü, Tarık'ın omzuna bir direkt savurdu. Tarık sendeledi, düşmesine ramak kalmıştı. Doğruldu, salonu terk etti.

Nazan da oturduğu yerden fırladı. Tarık'ın arkasından çıkıp koridorda ona yetişti.

— Aman Tarık, ne kadar alıngansın! Nihayet arkadaş şakası.

— Eşek şakası!.. Ayıdan Kral yaptınız.

— Seneye de sen olursun.

— Seneye ben burada yokum.

— Doğru, sen yoksun. Beni ziyarete gelersin.

— ...

— Gelir misin?..

— Gelirim... Gelirim... Gel şimdi gidip *Nazmi*'de bir şey içelim.

— Kraliçe seçimine katılmayacak mısınız?

— Ayının seçeceği Kraliçe de ayı olur.

— Yanıldın. Feride'yi seçecek.

— Yazık güzelim kıza. Ben onun yerinde olsam reddederdim.

Tarık'ın tutumu kıskançlık değildi. Nihat'ın tavırlarına sürekli sinirlenmişti. Kalabalığın önünde bir de yumruk yiyince çılgına dönmüştü.

Ömrü boyunca Tarık, haset nedir bilmedi. Kimsenin malında mülkünde gözü, hevesi olmadı. O dönemde, en iyi yüzücü olmak, lisenin en yakışıklısı olmak ona yetiyordu. Kızlar etrafında pervaneydi, ama birçok erkeğin aksine, ilişkiyi sığ zaferlere dönüştürmeyi sevmezdi. Seçiydi.

Örneğin geleneksel günün Kraliçesi Feride... İnce yapılı, siyah saçlı, esmer güzeli. Feride'nin nitelikleri bu kadar değildi. Tiyatro Kolu Başkanı'ydı, yönetmendi. *Shakespeare* uzmanıydı.

Feride'nin sürekliliğini yitirmeyen çağırıcı bakışlarını Tarık yanıtlamamıştı. Bir gün Çarpık Mesut, *Nazmi'* nin meyhanesinde:

— Ulan, kız ağzına düşecek, ne bekliyorsun, demişti, Tarık'a.

— Çok güzel kız. Sahnede daha da güzel oluyor. Ama onda eksik bir şey var.

— Nesi eksikmiş?

— Kadınsı şefkâti eksik...

— Anladıysam Arap olayım! Oğlum, ejekülasyonla orgazmın bulunduğu anda, şefkâtin nereye yerleşebileceğini anlayamadım.

— Her şeyi anlaman şart değil. Bunu da anlamayıver. Bu da senin eksikliğin olsun.

Feride, koleji bitirince Amerika'ya gitti. *Yale* Üniversitesi'nde tiyatro öğrenimini tamamladı. *Shakespeare* üzerine doktora yaptı. Üniversitede öğretim üyesi olarak kalabilirdi. Ona doyurucu gelmedi. *Broadway* kulislerinde birkaç yıl burnu sürtüldü. Daha da çok sürtülürdü eğer şansı yaver gitmeseydi. *Macbeth*'te başrolü kaptı. Galayı izleyen günün gazetelerinin sanat sayfalarında adı da, resmi de manşettedi.

Haber İstanbul'da yayılınca, Tarık, kendinden çok önce koleji bitirmiş, Washington Elçiliği'nde ilk basamakları

emekleyen Hariciye memuru arkadaşları aracılığıyla Feride'ye bir dal orkide göndertti. Bir ay kadar sonra Feride'den Tarık'a uzun bir mektup geldi.

Feride, kolej döneminde Tarık'ı tanıdıktan çok yıllar sonra yazdığı mektupta, ona ne kadar âşık olduğunu, yüz bulamayınca yatakhane de yüzükoyun yastıklara başını gömüp nasıl ağladığını, arkadaşlarının onu nasıl avuttuğunu anlatıyordu.

Sayfalarca uzayıp giden mektubun son satırı bitirilmemiş bir cümleydi:

'Bir gün buralara yolun düşerse...'

Malda mülkte gözü olmayan, haset, kıskançlık nedir bilmeyen Tarık, bağlılığın süreklisinden de korkardı. Bu yüzden kedi, köpek ya da benzeri evcil hayvanlar edinmekten çekinmişti. Bir ara biniciliği düşündü, ama atlara bağlanmaktan çekindi, isteğinden hemen vazgeçti.

Kadınlara da bağlanmaktan çekinmişti. Tek bağlandığı kadın Kalomira'ydı. Tuhaf, buruk bir öyküydü Kalomira. Yıllarca Tarık'ın evini çekip çevirmişti.

Bağlandığı öbür şey deniz taşlarıydı. Yıllar boyu, yaz demedi, kış demedi, yurtiçinde, yurtdışında, nerede deniz bulduysa metrelerce daldı, renkli deniz taşları çıkardı.

Yıllar içinde, koleksiyonu camlı dolaplara sığmaz olmuştu. Deniz taşlarını yerleştirmek, sergilemek sorun haline geldi. Ama onlara olan bağlılığı ömür boyu sürdü.

Hatta ömrünü onlarla bitirdi denebilir.

Altmışına vardığında Cerahat Gözlü Falcı Nuriş'le tanışmıştı.

Sırf Tarık'ın hoşuna gitmek için falcının ettiği lâf, Tarık'ı, içinden çıkılmaz bir derde sürükledi.

Deniz taşlarına bağlıydı da, hayata ne kadar bağlıydı? Bu bir bağlılık mıydı, yoksa sıradan bir alışkanlık mı? Farkına varmadan falcı, Tarık'ı bu soruyla yüz yüze bırakmıştı.

Bir süre ortallardan kayboldu. Sonra halka halka bir sürü esrarengiz şey oldu.

2006 YUNUS NADİ ROMAN ÖDÜLÜ

YİĞİT OKUR

DENİZ TAŞLARI

ROMAN

Daha önce *Hulki Bey ve Arkadaşları*, *Topal Viktor'un Anıları*, *Piyano* gibi romanlarıyla yayınlarımız arasında yer alan **Yiğit Okur**, 2006 Yunus Nadi Roman Ödülü'nü alan *Deniz Taşları*'nda, çalkantılı bir aşk öyküsünü anlatıyor. Romanın pek çok kahramanı var, ancak bu kahramanların önde geleni bir konak. Yazar, *Deniz Taşları*'nda, imparatorluktan Cumhuriyet envanterine geçmiş bir konağın sahiplerinden başlayarak, burjuva düzeni içinde, varlıklı insanların, hem kendi kendileriyle, hem birbirleriyle sürüp giden çekişmelerini, yalın, hızlı okunan bir dille anlatıyor. Olayları, hem yüksek tonlu bir mizahla, hem zaman zaman hüznle sunuyor. Yazarın bu romanı da, öbür romanları gibi sık dokunmuş halılara benziyor. Birbirinden değişik, simetrik, bol desenli, bol renkli. Yazarın ayrıntıya olan düşkünlüğü, görsellik tutkusu, olayları birer film karesine dönüştürüyor.

KAPAK FOTOĞRAFI: İSA ÇELİK

ISBN 978-975-07-0548-9

9 789750 705489

<http://www.canyayinlari.com>